

Cộng Đồng Người Việt Hải Ngoại – 50 Năm Nhìn Lại

10/16/2025

Cộng Đồng Người Việt Hải Ngoại – 50 Năm Nhìn Lại

10/16/2025

Sau nhiều làn sóng di cư rời khỏi Việt Nam, ngay trước ngày 30 tháng 4, 1975 và tiếp tục về sau, qua các cuộc di tản, vượt biên vượt biển, Đoàn Tụ Gia Đình, Ra Đi Có Trật Tự ODP, Tái Định Cư Nhân Đạo HO, Chào đón Con Lai qua nghị định American Home Coming Act, rồi về sau với di dân hợp pháp, di dân kinh

tế...cộng đồng người Việt tỵ nạn CS ở Hải Ngoại lớn dần, mạnh dần, qua những nỗ lực quả quyết từ bàn tay trắng đạt được thành công vượt bậc. Họ và các thế hệ tiếp nối đã không ngừng tích cực hội nhập vào xứ sở tạm dung đã cho họ cơ hội, đóng góp tài năng trí tuệ, văn học nghệ thuật, chính trị xã hội trong khi vẫn cố gắng duy trì văn hóa quê hương.

Sự lớn mạnh trong 50 năm vừa qua của cộng đồng VN là một trang sử kiêu hùng, là niềm kiêu hãnh của đa số dân chúng từng sống tại Miền Nam Việt Nam, viết lên được ý chí và quyết tâm gìn giữ những giá trị văn hóa truyền thống, như tinh thần hiếu học, giáo dục gia đình, tính siêng năng, kỷ luật có trên nhường dưới, tình đoàn kết cộng đồng, tôn trọng lẫn nhau trong xã hội. Bên cạnh, sự dung hòa thiết thực và dễ dàng chấp nhận giữa văn hóa gốc và văn hóa nước tạm dung đã đóng góp phần quan trọng trong hội nhập cho cộng đồng người Việt tại Hải Ngoại.

Trong phạm vi hạn hẹp của hiểu biết, tôi xin chú trọng bài viết nhiều về cộng đồng người Việt tại Mỹ, hơn là với cộng đồng người Việt sống tại các nước Canada, Âu Châu hay Úc Châu. Điều này cũng dễ hiểu khi có đến 2.4 triệu người Việt sống tại Mỹ, so với khoảng 280 ngàn tại Canada, 400 ngàn tại Pháp, 335 ngàn tại Úc, 219 ngàn tại Đức (mà đa số từ Đông Đức qua), vài chục ngàn tại các nước khác như Bỉ, Hà Lan, Anh, Na Uy, Thụy Điển và ...

Cho dù hiện tại, người Việt Hải Ngoại theo nhiều khuynh hướng chính trị khác nhau, nhưng cần phải khẳng định căn cước chung của tất cả người Việt rời khỏi Việt Nam là cộng đồng người Việt tỵ nạn CS. Và ngay từ đầu, chính vì mẫu số chung tỵ nạn CS, có sẵn căn bản tôn tri trật tự của một xã hội nhân bản qua giáo dục từng trân trọng nhân phẩm, tư cách con người, truyền thống gia đình, nên người Việt Hải Ngoại dễ dàng thông cảm, chỉ dẫn cho nhau, giúp nhau tìm nơi ăn chốn ở, rồi chỉ cho nhau bất cứ công việc gì để nuôi sống gia đình, tìm trường lo xây dựng tương lai cho con cháu qua học vấn, mở những cơ sở thương mại chú trọng vào sở thích hay nhu cầu của đồng hương, tập hợp với nhau thành nhóm nhỏ, hội đồng hương, hội thân hữu đồng môn hay đồng nghiệp – đơn cử Hội Y Sĩ VN tại Canada, Hội đầu tiên có tổ chức bình diện thế giới tự do, mở màn cho các hội chuyên nghiệp có tầm vóc quốc tế về sau – hội đoàn các cựu quân nhân, rồi từ từ mới thành ra được một cộng đồng người Việt Hải Ngoại lớn mạnh theo thời gian.

Người Việt thường có khuynh hướng tụ tập sinh sống gần nhau, nên các khu thương mại, siêu thị, các phòng mạch bác sĩ, nha sĩ, dược phòng, văn phòng luật sư, cùng các dịch vụ đi kèm, các quán rồi các nhà hàng sang trọng to lớn xuất hiện dần với ẩm thực Việt Nam, trong các khu vực thương mại xung quanh Little Saigon, Quận Cam, trung tâm thương mại ở Houston, Dallas, Austin, San Jose; trung tâm Eden và Little Saigon, Arlington, Virginia; ở Montreal, Vancouver, Toronto, Ontario, Alberta; ở Sydney, Melbourne, Perth, Brisbane; quận 13 tại Paris; Cha mẹ lại được khuyến khích cho con học thêm tiếng Việt tại các trung tâm cộng đồng tự nguyện dạy thêm tiếng Việt với mục đích gìn giữ văn hóa cổ truyền và ngôn ngữ Việt...

Năm qua năm, cộng đồng người Việt lớn dần, mạnh dần, thế hệ thứ nhất ổn định, an cư lạc nghiệp. Họ đã sống qua những cố gắng phi thường, chịu khó chịu khổ, cần cù xây dựng học hỏi; những trái ngang trắc trở, trái sầu trái đắng, trái chua trái cay, vì buồn tủi của kiếp tha hương, vì bao vấn nạn cam go trong mưu sinh, cùng với mất mát bỏ lại trên quê hương hay trên biển cả, những vết sẹo trên cơ thể, kể luôn cả chấn thương tâm lý không chảy máu... đã và đang từ từ dịu dần, nhường lại cho sự phấn chấn và biết ơn đất nước đón nhận mình, liên tục cho mình cùng gia đình và cộng đồng mình nhiều cơ hội vươn lên, hội nhập vào vườn hoa muôn sắc muôn màu, đa văn hóa, đa chủng tộc.

Sau 50 năm, cây xương rồng nở hoa, cây trái cho hoa quả ngọt ngào; cứ thế, thế hệ thứ 2 và thứ 3 hội nhập mạnh mẽ vào xã hội nước sở tại. Không thiếu những thành công vượt bậc, những thành đạt đáng ngưỡng mộ của các thế hệ thứ nhất, thứ hai rồi thứ ba trong cộng đồng VN tại Hải Ngoại, là niềm hãnh

diện chung, không những của cộng đồng người Việt chúng ta, mà còn là sự trân trọng của chính quyền nước sở tại. Trong mọi ngành nghề. Từ hệ thống chính trị cấp liên bang, tiểu bang đến các quận hạt địa phương, từ hệ thống quân đội, giáo dục, kinh tế xã hội, khoa học kỹ thuật, nhân văn xã hội, trong thương trường, báo chí, văn học nghệ thuật, kỹ nghệ giải trí, ca nhạc điện ảnh, thể dục thể thao... đâu đâu cũng có những tên tuổi Việt Nam, đâu đâu cũng có đề tài thành công của người Việt chia sẻ với người Việt để tạo thêm niềm tin cho nhau

Với sự kém hiểu biết, với trí nhớ kém dần, và khuôn khổ của bài viết, tôi biết mình sót tên của vô số nhân vật đồng hương có công đóng góp cho sự tiến mạnh của cộng đồng người Việt. Mong quý vị thông cảm.

Dưới đây là danh sách cắt ngắn của một số những danh nhân trong các lãnh vực nói trên:

Các chính trị gia, các quan chức trong chính phủ liên bang:

* ***Đinh Đồng Phụng Việt***, Cựu thứ trưởng Tư Pháp nội các Tổng thống 43 George W. Bush, tác giả của Patriot Act năm 2001, giáo sư Luật Khoa ĐH Georgetown

* ***Hùng Cao***, được hành pháp đề nghị vào chức vụ thứ trưởng Bộ Hải Quân, đang chờ Thượng Viện chuẩn y.

* ***Joseph Cao***, cựu dân biểu liên bang của TB Louisiana.

* ***Derek Trần***, dân biểu liên bang, địa hạt 45th, tiểu bang California.

* ***Stephanie Murphy***, cựu dân biểu liên bang địa hạt 7, tiểu bang Florida

* ***Đạt Trần***, quyền bộ trưởng Bộ Cựu Chiến Binh, tháng 1, 2020- tháng 2, 2021.

* ***Tony Phạm***, Phụ tá bộ trưởng Bộ Home Land Security, và từng là quyền giám đốc US Immigration & Customs Enforcement.

* ***Giao Phan***, giám đốc điều hành NAVSEA, đồng chức với một đô đốc 3 sao của Hải Quân Hoa Kỳ, điều khiển 85 ngàn người, vừa quân sự vừa dân chính, trách nhiệm nghiên cứu, phát triển, mua sắm, bảo trì, thiết kế những tàu chiến, từ nhỏ cho đến lớn như các hàng không mẫu hạm cho Hải Quân Hoa Kỳ.

* ***Joe Nguyễn***, thượng nghị sĩ TB Washington.

* ***Jacqueline Nguyễn***, Thẩm phán Tòa Thượng Thẩm Washington DC..

* ***Miranda Mai Du***, thẩm phán tòa án liên bang vùng Nevada.

* ***Michele Ginda***, thứ trưởng Bộ Ngoại Giao về Public Diplomacy + Public Affairs.

* ***Danny Lam Nguyễn***, thẩm phán tòa án Tối Cao của District of Columbia.

* ***J. Peter Phan***, đại sứ gốc Việt đầu tiên, cho vùng Sahel Region của Africa.

* ***Dương Như Nguyễn***, thẩm phán Mỹ gốc Việt đầu tiên, Houston, Texas, cựu GS Luật ĐH Denver.

* **Nguyễn Lâm Kim Oanh**, GS TS Giáo Dục, nguyên giám đốc chương trình Ngôn Ngữ/hệ thống ĐH TB CA, rồi giám đốc Nha Ngoại Ngữ và giáo dục Quốc Tế Liên Bang, và cố vấn cao cấp cho tòa Bạch Cung về liên hệ đến người Á Châu. Hiện tại bà đang giữ chức GS Học Viện Quốc Gia Hành Chánh Cao Cấp tại Hoa Thịnh Đốn.

* **Đình Hân**, giám đốc kỹ thuật và giao thông của Tổng Nha Bưu Điện Hoa Kỳ, người đưa ra và hoàn tất hệ thống xe thư chạy bằng điện, giải thưởng Giao Thông cao quý của Tổng Thống George W. Bush. Ts Hân là em trai của Bs Quân Y Nhảy Dù Đình Hà.

* **Phan Quang Tuệ**, thẩm phán Tòa Di Trú liên bang ở San Francisco. Ông là con trai của Phó Thủ Tướng Phan Quang Đán.

* **Nguyễn Trọng Nho**, cựu thẩm phán tòa án Thượng Thẩm, quận Cam, California.

* **Bs Philipp Roesler**, nguyên là 1 bác sĩ ngành giải phẫu lồng ngực, là phó thủ tướng kiêm bộ trưởng kinh tế của nước Đức khi ở tuổi 38.

* **Ngô Thanh Hải**, Thượng nghị sĩ liên bang, Canada.

* **Hoàng Mai**, dân biểu liên bang vùng Montreal, Canada.

* **Hiến Văn Lê**, Thống Đốc của South Australia.

* Tại thành phố Brimbank với khoảng 2 trăm ngàn dân, cách Melbourne chừng mười cây số, năm 2024, có đến 4 nghị viên thành phố là người Việt trên 11 nghị viên, lại toàn là phụ nữ. Như sau: **Kim Thiên Trương**, **Thùy Đăng** (mới 25 tuổi nhưng giữ chức thị trưởng), **Lucy Nguyễn** và **Duyên Anh Phạm**.

Các chính trị gia, thị trưởng của các quận hạt địa phương và của tiểu bang, như:

Tony Lâm, thị trưởng người Mỹ gốc Việt đầu tiên của thị xã Westminster, Quận Cam, **Janet Nguyễn**, Thượng Nghị Sĩ (TB CA), **Văn Trần**, Dân biểu (TB CA); **Hubert Võ** (dân biểu TB. Texas), **Hoan Hùng** (dân biểu TB. Illinois), **Hoàn Nguyễn** (dân biểu TB. Utah), **John Trần** (thị trưởng Rosemead, CA), **Bao Nguyễn** (thị trưởng Garden Grove, CA), **Helen Trần** (thị trưởng San Bernardino, CA), **Michael Vu** (thị trưởng Fountain Valley, CA), **Richard Trần** (thị trưởng Milpitas, CA), **Andrew Võ** (supervisor của OC, CA)...

Các tướng lãnh trong quân đội Hoa Kỳ

*Thiếu tướng **Lương Xuân Việt**.

*Thiếu tướng **LapThe Chau Flora**, Vệ Binh Quốc Gia

*Thiếu tướng William H. Seedy, TQLC

*Phó Đề Đốc **Nguyễn Từ Huấn**, mà toàn gia đình ông bị VC thẩm sát trong Mậu Thân 1968.

*Chuẩn Tướng **Danielle Ngô**, Công Binh

* Phó Đề Đốc **Vũ Thế Thùy Anh**, Dịch vụ Y tế Công Cộng, Hải Quân

* Chuẩn Tướng **John R. Adwards**, Không Quân

Tính cho đến tháng 9, 2024 có trên 105 sĩ quan Cấp Đại Tá, cả nam lẫn nữ, trong các quân binh chủng phục vụ trong Quân Đội Hoa Kỳ. Không tính 57 vị đã hồi hưu. Mà trong đó Y Sĩ Đại Tá **Nguyễn Dương**, tốt nghiệp YK Saigon trước 1975, từng là y sĩ trưởng một sư đoàn Thiết Giáp trong trận chiến Desert Storm tại Iraq; và có 2 chị em đều là Đại Tá Quân Y: Y Sĩ Đại Tá **Mylene Trần Huỳnh** (Không Quân), và Y

Sĩ Đại Tá **Appolo Trần** (Bộ Binh), là con gái và con trai của vợ chồng Bs Trần Đoàn (RIP, bác sĩ Quân Y Nhảy Dù VNCH) và Dược sĩ Phan Thị Nhơn, VA, Hoa Kỳ. Tại Pháp, còn có Đại Tá **Trần Đình Vị**. Ông gia nhập Quân Đội Pháp sau khi rời VN 1975 với cấp bậc Thiếu Tá Quân Lực VNCH, và hồi hưu với cấp bậc Đại Tá của Quân Đội Pháp. Tại New Zealand, có Bs **Nguyễn Quang Giao**, nguyên Y Sĩ Thiếu Tá VNCH, nay là Phó Giám Đốc Nha Quân Y của Tân Tây Lan.

Nghiên cứu, Khoa Học, Giáo Dục:

Về nghiên cứu, nhiều nhà khoa học người Việt đang làm việc tại các trường đại học và viện nghiên cứu uy tín tại Mỹ. Họ tham gia vào các nghiên cứu khoa học tiên tiến trong các lĩnh vực như khoa học máy tính, kỹ thuật điện, vật liệu, và y sinh học, tạo ra những đột phá và phát minh mới.

Trong giáo dục, nhiều người Việt Nam đang giảng dạy tại các trường đại học và cao đẳng ở Mỹ. Họ truyền đạt kiến thức và kỹ năng cho thế hệ tương lai, góp phần đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành công nghệ cao, đảm bảo sự phát triển bền vững của ngành này.

Sau đây là danh sách ngắn của các khoa học gia, các giáo sư cùng các nghiên cứu gia tên tuổi:

* **Eugene Trinh Trịnh Hữu Châu**, tiến sĩ Vật Lý đại học Princeton, chuyên về Vật Liệu Học (Material Sciences), trước đó học ở CalTech, là phi hành gia NASA gốc Việt đầu tiên bay vào không gian với chuyến bay STS-50 (Columbia Space Shuttle). Ông là nhân viên cao cấp và trọng yếu của cơ quan hàng không và không gian quốc gia tại Washington DC và Jet Propulsion Lab, Pasadena California, giáo sư đại học California Institute of Technology (CalTech).

* **Nguyễn Xuân Vinh**, tiến sĩ Toán Học (Pháp), tiến sĩ Hàng Không Không Gian đại học Colorado, những nghiên cứu của ông tác động hữu hiệu trong việc sắp đặt quỹ đạo cho phi thuyền (optimization). Ông được giải thưởng Dirk Brouwer vinh danh những thành tựu trong chuyên môn về hàng không, không gian. Ông đã là Đại Tá cựu tư lệnh không quân Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà, cuốn sách "*Đời Phi Công*" với bút hiệu Toàn Phong đã là động lực cho rất nhiều thanh niên gia nhập không quân. Ông là giáo sư Emeritus ĐH Michigan.

* **Trịnh Xuân Thuận**, tiến sĩ Vật Lý Thiên Văn đại học Princeton, trước đó theo học CalTech, nổi tiếng không những trong chuyên môn Vật Lý Thiên Văn (Astrophysics), mà còn trong văn học, diễn giải những kiến thức chuyên môn qua văn chương, được UNESCO vinh danh, đoạt giải thưởng Prix Mondial Cino Del Duca, có huân chương Chevalier của Pháp. Nghiên cứu về tiến hóa các ngân hà, và hình thành sao, góp phần vào hiểu biết vũ trụ. Hiện tại, ông là GS ĐH Virginia.

* **Ngô Bảo Châu**, tiến sĩ Toán Học Université de Paris, trước đó Ecole Normal Supérieure. Ông lãnh giải thưởng Field Medal, được coi như cao nhất về Toán Học, được tuần báo Time vinh danh, được giải MacCarthur Fellows Program (\$800,000 tổng cộng trong 5 năm, phát 3 tháng một lần) cho những công trình nghiên cứu tự ý chọn lựa. Giáo sư môn Toán Học đại học Chicago.

* **Jane Lưu Lệ Hằng**, tiến sĩ Vật Lý Thiên Văn MIT, trước học Stanford, có thực tập tại Jet Propulsion Lab của NASA, có tên trên bản đồ Thiên Văn với Asteroid 5430LUU, đánh dấu sự đầy công nghiên cứu về vòng đai Kuiper ở ngoài cùng của Thái Dương Hệ (Solar System). Có thêm giải thiên văn cao quý Kavli Prize. Đã là giáo sư của MIT và đại học Leiden (Hà Lan), hiện là khoa học gia trong Lincoln Lab của MIT, 1 trong 5 trung tâm nghiên cứu khoa học hàng đầu của Hoa Kỳ.

* **Lê Duy Loan**, kỹ sư tốt nghiệp đại học Austin, Texas, senior Vice President gốc Việt đầu tiên của ngành kỹ thuật và quản trị của Texas Instruments. Được mời nói chuyện về quản trị và lãnh đạo tại các đại học

đanh tiếng như Westpoint Academy của quân đội Hoa Kỳ, giúp cho nhiều sinh viên xuất sắc theo học các đại học hàng đầu của Mỹ.

* **Nguyễn Cường Charles**, tiến sĩ điện tử đại học George Washington, DC, trước học ở Konstanz, Đức Quốc. Khoa trưởng gốc Việt đầu tiên ở một đại học có tầm vóc quốc gia (Catholic University of America), trong vòng 16 năm đã đưa vị trí của phân khoa kỹ sư (school of engineering) của trường này lên nhiều bậc cao hơn, có những nghiên cứu về tự động hoá (robotics) với Goddard Space Flight Center NASA, đại học này đã thiết lập giải thưởng Dean Charles Cuong Nguyen Leadership Award, phát thưởng niên cho các sinh viên ngành kỹ sư, ngoài ra ông là chủ bút nhiều tập san chuyên môn về tự động hóa (Automation). Hiện là dean emeritus.

* **Võ Đình Tuấn**, tiến sĩ học viện kỹ thuật Zuerich (Thụy Sĩ), trước đó Ecole Polytechnique Lausanne. Ông chuyên khoa về Photonics, sự chuyển động, tuần hoàn, vận hành của ánh sáng (physical science of light). Ông được xếp hạng là nhân vật số 43 trong 100 nhân tài xuất chúng trong khoa học. Ông được bầu vào hàn lâm viện khoa học các sáng chế gia (National Academy of Inventors). Là giáo sư của đại học Duke trong khu Research Triangle ở tiểu bang North Carolina, một trung tâm tập trung nhiều cơ sở khoa học hàng đầu của Mỹ.

* **Thục Quyên Nguyễn**, TS. GS Hóa Học của UC Santa Barbara. Bà ở trong danh sách top 1% các khoa học gia có ảnh hưởng lớn nhất đến thế giới.

* **Đàm Thanh Sơn**, tiến sĩ Vật Lý Học Viện Nghiên Cứu Nguyên Tử (Institute for Nuclear Research, Moscow, Russia), ông là vật lý lý thuyết (theoretical physicist) xuất sắc, được bầu vào hàn lâm viện quốc gia về khoa học (National Academy of Sciences), được đại học Chicago phong danh hiệu hiếm hoi là university professor (cho tới giờ chỉ có khoảng 30 người được đại học này phong), được giải MacCarthur Fellows Program (\$800,000 tổng cộng trong 5 năm, phát 3 tháng một lần) cho những công trình nghiên cứu tự ý chọn lựa. Giáo sư môn Vật Lý đại học Chicago.

* **Trương Công Hiếu**, kỹ sư, Canada, phát minh cách in màu trên tiền đúc bằng kim loại, giải thưởng của Nữ Hoàng Anh.

* **Đỗ Đức Cường**, chuyên viên cao cấp ngân hàng Mỹ, được biết đến như là cha đẻ của máy ATM.

* **Dương Nguyệt Ánh**, khoa học gia trách nhiệm phát triển vũ khí Thermobaric cho Bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ. Một phụ nữ chiếm nhiều cảm tình của người Việt hải ngoại.

* **Võ Tá Hân**. Tốt nghiệp MIT. Ngân hàng gia quốc tế (Bank of Montreal, Singapore Finance, UBS), CEO (Tập đoàn công ty bất động sản, khách sạn, kỹ nghệ Hong Leong Singapore) Thành viên Board of Trustees (Đại học Quản lý Singapore) & Board of Directors (Singapore Arts House – Bộ Văn Hóa Singapore). Sống và làm việc ở Á châu hơn 30 năm. Được xem như một trong những nhân vật ngoại quốc quan trọng đã giúp đảo quốc Singapore phát triển mạnh về kinh tế. Sáng lập MIT Club of Singapore và Singapore Classical Guitar Society. Khi về hưu tại Nam Cali là CEO của Trung Tâm Y Tế Nhân Hoà, đưa Trung Tâm đạt tiêu chuẩn liên bang và thành lập chương trình MD100 giúp 100 sinh viên Mỹ gốc Việt vào trường Y. Ông còn được biết đến như một nhạc sĩ với những nhạc phẩm về Huế và về đạo Phật rất nổi tiếng. Từ nhiều năm qua, ông mở lớp dạy guitar cho những người cao niên.

* **Nguyễn Sơn Bình**, GS TS Hóa Học tốt nghiệp Ca Tech, và giảng dạy tại ĐH Northwestern. Có 30 bằng sáng chế trong nhiều lãnh vực và nhiều giải thưởng cao quý của National Science Foundation Career.

* **Mya Lê Thái**, nữ TS UC Irvine với phát minh loại pin Nanobattery, có thể sử dụng đến 400 năm.

* **Nguyễn Trọng Hiền**, TS từ Princeton, trong lãnh vực nghiên cứu bức xạ nền vũ trụ. Khi làm việc cho NASA, ông có nhiều đóng góp lớn vào nghiên cứu Nam Cực.

* **Vũ Thành Long**, Định cư tại Mỹ năm 1980, lấy xong 2 bằng cử nhân cơ khí & kỹ thuật hàng không không gian, tiếp tục tốt nghiệp tiến sĩ. Một thành viên fellow cao cấp của cơ quan NASA.

* **Nguyễn Việt Kim**, du học Đức Quốc từ thập niên 60, định cư về sau tại Mỹ và tốt nghiệp Tiến Sĩ. Phục vụ NASA và NSA (National Security Agency) cho đến khi hồi hưu. Đáng ngưỡng mộ hơn nữa ông từng là một con người khiêm nhường và từng là gà trống nuôi 3 con thành đạt.

* **Amanda Nguyễn**, người phụ nữ trong năm 2022 của tuần báo Time. Một hoạt động viên cho nhân quyền và là phi hành gia trong chuyến bay tiểu quỹ đạo (sub orbital) Blue Origin NS-31 của ông Jeff Bezos, vào ngày 14 tháng 4, 2025, cùng với 5 phụ nữ khác.

* **Kelly Nguyễn**, nữ TS Hóa Học, Đại Học Australia, vinh danh và nhận nhiều giải thưởng qua nghiên cứu làm chậm tiến trình Lão Hóa.

* **Nguyễn Cẩm Vân**: tốt nghiệp hạng nhì Naval Academy, bác sĩ y khoa, ĐH Stanford, BS. phi hành ở Pensacola, chuyên khoa ĐH. Pennsylvania. Phục vụ tại tổng y viện Walter Reed và trường đại học quân y quân lực Hoa Kỳ. Cấp bậc HQ Đại Tá (Navy Captain).

* **Lê Tự Quốc Thắng**, tiến sĩ Toán. Từng đạt huy chương vàng Olympic toán học quốc tế (IMO) lần thứ 23 tại Budapest, năm 1982, với số điểm tuyệt đối 42/42. Cựu học sinh trường Quốc Học Huế. Hiện là GS Học Viện Công Nghệ TB Georgia.

* **Ông Huy**, GS Emeritus, Khoa trưởng Dược Khoa, Đại Học Montreal, Canada. Ông Huy là con rể của GS YK Nguyễn Hữu, YK Saigon.

* **Bùi Tiến Đài**, GS TS Điện Toán và Phần Mềm, Khoa trưởng Đại Học Concordia, Montreal, Canada

* **Nguyễn Hữu Trâm Anh**, Bs gây mê, là trưởng ban gây mê cho cuộc ghép mặt người đầu tiên trên thế giới. Bs Trâm Anh còn là chủ tịch Hội Y Sĩ VN tại Canada.

* **Bs Võ Văn Cầu**, tốt nghiệp 1968 ĐH YK Huế, là Chủ Tịch và sáng lập viên của United Care Medical Group, một HMO nổi tiếng tại Orange County, CA, xử dụng trên 200 bác sĩ gia đình và hơn 300 bác sĩ chuyên môn gồm đủ mọi ngành. Bs. Cầu là một khuôn mặt lớn trong cộng đồng VN tại Quận Cam và là người đóng góp thường xuyên cho các công tác xã hội thiện nguyện.

* **Bs Nguyễn Ngọc Thạch**, thành viên Hội YK Huế Hải Ngoại, thành viên của ban chấp hành của American College of Cardiology, của hội American Heart Association, fellow của Society of Cardiovascular Angiography & Intervention, và của Advanced International Cardiology, từng là thuyết trình viên quốc tế về Tim Mạch, khoa trưởng ĐH YK Tân Tạo, VN. Tác giả của Practical Hand book of Advanced Interventional Cardiology, đứng hàng thứ 3 được mua trên online, và sách được dịch qua tiếng Tàu và tiếng Việt.

Những đóng góp của người Việt trong công nghệ, thương mại:

Trong 5 thập niên vừa qua, từ khi làn sóng di cư đầu tiên, cộng đồng người Việt đã viết lên những câu chuyện thành công đáng kinh ngạc, trong mọi lãnh vực. Với 2 bàn tay trắng, có nhiều người trở thành những tỷ phú công nghệ, những nhà đầu tư bất động sản, hay những doanh nhân kiệt xuất trong ngân

hàng, dịch vụ tiêu dùng, săn sóc sắc đẹp, ngay cả trong các lãnh vực khó chen chân, như: giải trí truyền thông, báo chí, văn học kịch nghệ, điện ảnh, thể thao... Sự kiện này một lần nữa đã minh chứng sống động cho tiềm năng to lớn và cơ hội rộng vô hạn mà đất nước tự do mang lại cho những ai có ý chí vươn lên.

Riêng với ngành công nghệ cao high tech, cộng đồng người Việt tại Mỹ có nhiều đóng góp quan trọng cho sự phát triển của ngành công nghệ cao tại đây. Họ là một nguồn nhân lực tài năng với trình độ chuyên môn cao, được đào tạo bài bản và có nhiều kinh nghiệm thực tế. Trong lĩnh vực kỹ thuật, nhiều người Việt đang làm việc tại các vị trí quan trọng ở các công ty công nghệ lớn như Google, Apple, Facebook, Amazon, Microsoft, và nhiều công ty khác. Họ góp phần phát triển các sản phẩm và dịch vụ công nghệ tiên tiến, bao gồm phần mềm, phần cứng, trí tuệ nhân tạo...

Trong lĩnh vực khởi nghiệp, cộng đồng người Việt tại Mỹ cũng có nhiều doanh nhân thành công. Họ đã sáng lập và điều hành nhiều công ty khởi nghiệp sáng tạo, mang đến những giải pháp mới cho các vấn đề trong nhiều lĩnh vực khác nhau, đóng góp vào sự phát triển kinh tế và công nghệ.

Về nghiên cứu, nhiều nhà khoa học người Việt đang làm việc tại các trường đại học danh tiếng và viện nghiên cứu uy tín tại Mỹ. Họ tham gia vào các nghiên cứu khoa học tiên tiến trong các lĩnh vực như khoa học máy tính, kỹ thuật điện, vật liệu, và y sinh học, tạo ra những đột phá và phát minh mới.

Trong giáo dục, nhiều giáo sư người Việt đang giảng dạy tại các trường đại học và cao đẳng ở Mỹ. Họ truyền đạt kiến thức và kỹ năng cho thế hệ tương lai, góp phần đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành công nghệ cao, đảm bảo sự phát triển bền vững của ngành này. Một số không nhỏ đã tốt nghiệp từ các đại học danh tiếng, như MIT, Harvard, Princeton, Stanford, Yale, Columbia, CA Institute of Technology, Chicago, Cornell, Duke, UC Berkeley, UCLA, Johns Hopkins, Georgetown, Northwestern...

Để dễ hiểu thêm về sự đóng góp của cộng đồng Việt Nam, ta nên tìm hiểu đôi chút về thu nhập của người Mỹ gốc Việt. Theo thống kê của năm 2023, thu nhập trung bình tổng quát của một gia đình tại Mỹ là 69 ngàn Đô, thu nhập trung bình của một gia đình người Mỹ da trắng là 75 ngàn Đô, trong khi ấy thu nhập trung bình của một gia đình người Mỹ gốc Việt là 86 ngàn Đô. Tuy nhiên, so với thu nhập của các di dân từ các nước Á Châu khác, như Ấn Độ, Đài Loan, Phi Luật Tân, Pakistan, Nhật, Đại Hàn, thu nhập của người Mỹ gốc Việt ít hơn, nói lên được, không những người Việt chúng ta nhập cư vào Mỹ trẻ hơn, mà còn ra đi không mang theo được một tài sản nào, ngoại trừ đôi bàn tay, đầu óc, sự quyết tâm và... lời cầu nguyện.

Sau đây là danh sách ngắn về những ty phú danh tiếng:

Chính Chu (Black Stone); **Triệu Như Phát** – Bất Động Sản – khu Little Saigon; **Trung Dũng** – khởi nghiệp chỉ với 2 Đô trong tay khi đến Mỹ, nay là một doanh nhân sáng lập nhiều công ty; **Trần Đình Trường** – Bất Động Sản, New York; **Thông Nguyễn** – Giám đốc chiến lược của tập đoàn Bank of America; **David Dương**, vua tái chế rác, ở Oakland; **Bill Nguyễn** – doanh nhân, sáng lập công ty Seven Networks và LaLa Media; **Jenny Tạ** – sáng lập Công ty Titan Securities; **Hoàng Kiều**; **Alan Phan** – người đầu tiên mang doanh nghiệp Harcourt của mình lên thị trường chứng khoán; **Paul Trần**, founder & CEO của MANSCAPED; **Đoàn Trí Trung** – ngôi sao của chip LED, đồng sáng lập công ty Semiled, chủ hay đồng chủ trên 250 bằng sáng chế về điện tử; Eric Thich Vi Ly – đồng sáng lập công ty Linkedin, và hiện tại CEO của Hub và Karma Check; **Lợi Nguyễn**, đồng sáng lập công ty InPhi chuyên về High Speed Analog Internet, bán công ty năm 2001 với giá 8.3 tỷ Đô; **David Trần** – công ty Huy Fung Foods – sản xuất Sriracha Chili Sauce nổi tiếng khắp nước Mỹ và thế giới; **Thuan Pham**, engineer, former CTO của Uber + Coupang; **Henry Nguyễn**, là nhà đầu tư mạo hiểm, đem hệ thống Pizza và Mc Donald về Việt Nam; **Lê Chiêu**, chủ nhân hệ thống Lee's Sandwiches; **Sonny Nguyễn & Quang Nguyễn**, đồng sáng lập chuỗi hàng cà phê 7 Leaves; **Johnny Đặng Anh Tuấn** – sáng lập chuỗi kim hoàn Johnny Đặng & CO, nổi tiếng sản xuất các mẫu Glillz trang sức xa xỉ cho các sao/siêu sao điện ảnh và âm nhạc Mỹ; **Charlie Tôn Quý** – Vua ngành Nails, với trên 1, 200 cửa hàng toàn cầu, có tầm nhìn rộng và hiểu biết sâu sắc, xây dựng một mô

hình phát triển kinh doanh tạo cơ hội làm việc cho cộng đồng người Việt và biến ngành Nail thành một dịch vụ chuyên nghiệp, gây cảm hứng cho những doanh nhân mới vào tay nghề.

Những đóng góp người Việt trong văn học nghệ thuật, báo chí truyền thông, giải trí Điện Ảnh:

Hải ngoại cũng là nơi làm sáng chói những tên tuổi người Mỹ gốc Việt trong giới văn học nghệ thuật, báo chí truyền thông, ẩm thực... qua các tác phẩm có tầm mức quốc tế, qua các sáng tác văn chương thi phú bằng tiếng Mỹ, Pháp... Như trong danh sách dưới đây:

Văn Học Nghệ Thuật:

* **Kiên Nguyễn** – The Unwanted, A Memoir of childhood.

* **Lan Cao**, con gái ĐT cao Văn Viên, GS Luật tại ĐH Chapman – The Monkey Bridge

* **Nguyễn Thanh Việt**, GS. về Anh Văn, American Studies và Ethnicity tại ĐH USC – The Sympathizer – với giải Plulitzer.

* **Kim Thúy** – nữ văn sĩ nổi tiếng của Canada với cuốn tiểu thuyết RU, nhận rất nhiều giải thưởng cao quý của Nữ Hoàng và của Canada.

* **Ocean Vương**, thi sĩ, văn sĩ – On Earth We're Briefly Gorgeous, 2019, Night Sky With Exit Wounds 2016– với nhiều giải thưởng văn chương Mc Arthur, Elliot...

* **Diana Khôi Nguyễn**, GS Văn Chương, ĐH Pittsburg – tiểu thuyết Ghost Of, giải thưởng National Book Award.

* **Thanh Ha Lai**, tác giả của nhiều sách trẻ em – cuốn sách hư cấu/ tưởng tượng Inside Out & Back Again, đoạt giải National Book Award 2011.

* **Lê Uyên Phạm**, tác giả của Bear Came Along và hơn 120 cuốn sách thiếu nhi, giải Caldecott Honor.

Những văn sĩ, thi sĩ, nhạc sĩ người Việt của cộng đồng người Việt Hải Ngoại

Do những thốn thức xa xứ, những liên hệ với cuộc chiến mà chính họ đã từng sống qua, những câu chuyện tình bên nớ bên nì, những chuyện tình cảm xã hội, những phê bình văn chương, những cảm xúc của tình đồng đội sống chết bên nhau và với biết bao câu chuyện muốn tâm sự, muốn bày tỏ, xẩy ra từ trong nước hay trong hiện tại, Cộng Đồng người Việt Hải Ngoại chứng kiến một một làn sóng văn chương lớn mạnh, những áng văn tuyệt diệu, những vần thơ xao xuyến con tim... Cả một gia tài văn hóa hải ngoại vĩ đại, mà trong đó kể luôn những tác giả được cộng đồng thương mến gọi là Nhà Văn Quân Đội.

Với các tên tuổi như: **Doãn Quốc Sỹ, Mai Thảo, Nguyễn Sa, Du Tử Lê, Trần Dạ Từ, Nhã Ca, Minh Đức Hoài Trinh, Thanh Tâm Tuyền, Phạm Công Thiện, Trần Mộng Tú, Lê Đình Điểu, Tô Thùy Yên, Nguyễn Mộng Giác, Trần Hoài Thư, Nguyễn Chí Thiện, Luân Hoán, Trang Châu, Nguyễn Tất Nhiên, Nguyễn Xuân Hoàng, Võ Phiến, Nhật Tiến, Phan Ni Tấn, Trần Thị Diệu Tâm, Ngu Yên, Song Thao, Cung Tích Biền, Lưu Nguyên Đạt, Thụy Khê, Bùi Bảo Trúc, Ngô Thế Vinh, Nguyễn Thị Thanh Dương, Kiều Mộng Thu, Đinh Mạc, Nguyễn Xuân Bích, Tiểu Tử, Tràm Cà Mau, Phạm Tín An Ninh, Phan Lạc Tiếp, Vương Trùng Dương, Nguyễn Thị Thêm, Nguyễn Kim Quý (tức Kim Thanh hay NLGO), Trần Trung Đạo, Phạm Phong Dinh, Trần Xuân Dũng, Huy Phương, Phan Nhật Nam, Điệp Mỹ Linh, Trạch Gầm, Cao Xuân Huy...**

Bên cạnh là các báo chí tiếng Việt có tầm ảnh hưởng quan trọng trong cộng đồng, các đặc san (Đặc San Mũ Đỏ), tuần báo, nguyệt san, tập san, tuyển tập... của các hội đoàn, các hội quân nhân, các nhóm thân hữu. Đáng kể là Tập San Y Sĩ Canada, không những là một báo hội đoàn đầu tiên phát hành ngay từ 1975, và vẫn đang tiếp tục phát hành dạng in trên giấy cho đến ngày nay qua năm thứ 50.

Trong mục này, xin được tuyên dương Việt Báo, cùng anh chị **Trần Dạ Từ & Nhã Ca**, có công lớn tạo dựng Mục Viết Về Nước Mỹ, một mục đã được quốc hội Hoa Kỳ phê chuẩn, có giải thưởng cao quý bằng hiện kim mỗi năm, không những là nơi người Việt hải ngoại trang trải tâm tình, chia sẻ kinh nghiệm sống của mình trên đất Mỹ, mà còn giúp cho người Việt sống xa quê hương mài dũa tiếng mẹ đẻ, gìn giữ văn hóa dân tộc, có thêm niềm tin, qua ngàn ngàn tác giả từ bốn phương trời gửi hàng trăm ngàn bài viết đăng trên báo in từ 2005 và báo điện tử, với trên cả trăm triệu lượt độc giả vào đọc. Và biết bao nhà in ẩn, xuất bản những báo chí, sách vở tiếng Việt. Như phu nhân Bs. Đỗ Hoàng Ý, bà Ngô Thị Quý Linh (cựu SV YKSG) chủ trương Nhà Xuất Bản Ý Linh ở Texas, và anh Vũ Ngọc Hiến của nhà in Saigon Graphic Printing ở Montreal, xuất bản rất nhiều sách và tài liệu nghiên cứu về lịch sử, giáo dục, thơ văn và báo in, hòng bảo tồn và phát huy văn hóa Việt.

Những dòng nhạc Việt ở hải ngoại với những ca khúc về thân phận, tình yêu quê hương, thánh ca, Phật ca... như **Từ Công Phụng, Ngô Thụy Miên, Cung Tiến, TS. Thanh Trang, Lam Phương, Tuấn Khanh, Nam Lộc/Asia, Việt Dzũng, Trúc Hồ/SBTN, Vũ Thành An, Trịnh Nam Sơn, Lê Tín Hương, TS Võ Tá Hân, Bs Phạm Anh Dũng, Bs Trần Văn Khang, Bs Dương Đình Hưng, Diệu Hương...** Cùng biết bao nam nữ ca sĩ lừng danh đã từng đem lại cho chúng ta những vui thú tinh thần quý báu trên xứ người.

Giải Trí Điện Ảnh + Đạo Diễn.

Ngành giải trí Hollywood đã chứng kiến sự xuất hiện mạnh mẽ của các nghệ sĩ gốc Việt, vượt qua định kiến và rào cản để thay đổi cách thức đại diện người châu Á trên màn ảnh.

*** Các đạo diễn:**

Tim Đặng, Trần Hàm, Kady Nguyễn, Taylor Jordan, Jaime Trần, Bảo Nguyễn...

Đặc biệt, **Chantal Nông Võ**, executive producer của phim Superman 2025. Cô Chantal là ái nữ của vợ chồng Bs Nông Thế Anh & Bs Nguyễn Thị Nhơn. Bs Nông Thế Anh có công hướng dẫn các bác sĩ VN luyện học lại các môn YK để chuẩn bị thi lấy bằng tương đương tại Hoa Kỳ từ 1975-1980, và Bs Nguyễn Thị Nhơn, nữ bác sĩ đầu tiên hành nghề chuyên môn về Tim Mạch từ năm 1975.

*** Các diễn viên điện ảnh:**

Maggie Q – Mission Impossible III, Nikata; **Kelly Marie Tran** – trong vai Rose Tico của loạt phim Star War. **Hồng Châu**, trong các phim Down Sizing và The Whale, được đề cử giải Golden Globe cho nữ diễn viên phụ xuất sắc nhất. **James Edward Duval**, trong phim Independence Day. **Lena Therese Condor**, tức Trần Đồng Lan, trong phim Superhero X-Men: Apocalypse 2016. **Ke Huy Quan** – diễn viên nhí trong phim Indiana Jones, The Temple of Doom và Every thing Every Where All At Once – nhận giải Oscar, Golden Globe và Saturn Award 2023. **Jennifer Trần**, TV Show The Bachelor season 28 và Bachelorette, season 21. **Tom Cross** (cha Mỹ, mẹ Việt là Võ Hồng Lộc, em gái của phu nhân Bs Lê Khắc Quyến, YK Huế, đồng thời là cháu của Bs Lê Đình Thương, NJ, Chủ Tịch Hội Ái Hữu YK Huế Hải Ngoại), Editor phim – nhận giải Oscar The Best Film Editor của phim “Whiplash” 2016.

– **Đặng Thái Sơn**. Thiên tài về Piano. Đạt giải nhất trong cuộc thi dương cầm Chopin thế giới lần thứ 10, với tư cách thí sinh tự do vì không được danh thuận với chính quyền CS Việt Nam. Hiện cư ngụ tại Canada.

– **Hà Hồng Nguyễn**, trách nhiệm thiết kế áo quần cho các phim, như The Nutty Professor, The Mask...

– **Teresa Mai** (Sangeeta Kaur). Nữ ca sĩ đầu tiên Mỹ gốc Việt nhận giải Grammy 2022 với album nhạc Mythologies.

– **Chloe Dao**, giải nhất mùa 2 của Reality show Project RunWay.

Truyền thông báo chí, phóng viên, dẫn chương trình truyền hình:

* **Leyna Nguyễn**, của các hãng CBS, KCBS, KCAL...với 3 giải thưởng Emmy

* **Tini Trần**, tức **Trần Thiên Hương**, BA về Government & Journalism, UT/ Austin, Fellow ĐH Harvard, MMP (Master of Public Policy) ĐH Princeton. Phóng viên kỳ cựu của Los Angeles Times, trước khi trở thành Bureau Chief cho hãng thông tấn AP tại Việt Nam (6 năm) và tại các nước Trung Đông, Trung Quốc... Hiện tại cô là giám đốc điều hành World Resources Ross Center ở Washington DC. Tini Trần là con gái của anh chị Bs Trần Văn Thuận & Tôn Nữ Mỹ Chương tại Houston. Nghe kể lúc cô Tini báo tin sẽ đi VN làm việc, bà ngoại nói “ai cũng muốn qua Mỹ, con đang ở Mỹ, có việc làm tốt, sao con muốn về VN?” Tini đã trả lời một cách nhanh chóng “Bà ngoại, that’s my country”.

* **Betty Nguyễn**, của CBS, CNN

* **Ylan Mui McClintock**– con gái của anh chị Bs Mui Quý Bồng, Houston TX – phóng viên tại Washington DC cho CNBC, và nay là Managing Director của công ty Tư Vấn Quốc Tế The Penta Group, Washington DC.

* **Mary Nguyễn**, của ABC, FOX, NBC. Nhà báo điều tra. Tốt nghiệp UCLA và Luật tại Florida. Biện lý của tòa án tiểu bang Florida ở địa hạt số 9. Người phụ nữ Mỹ gốc Việt đầu tiên giữ chức Chair của hội đồng Florida Bar Media & Communications Law.

* **Thúy Vũ**, tốt nghiệp từ UC Berkeley, nhà báo, phóng viên, đồng sáng lập Global Mentor Network, 5 giải thưởng Emmy.

* **Phan Thi Minh Khai**, nữ diễn viên, soạn kịch và soạn phim, dẫn chương trình trên channel Viva, một khuôn mặt nổi tiếng trên truyền hình nước Đức.

Những nghệ nhân trong ngành nghề khác:

*** Trong ẩm thực:**

Christine Hà, thí sinh mù chiếm giải nhất, mùa 3, năm 2012 của Master Chef, chủ nhân của nhà hàng The Blind Goat ở Houston. **Huỳnh Hùng**, đầu bếp chiếm giải nhất, mùa 3 của Top Chef. **Charles Phan**, đầu bếp và chủ nhân nhà hàng ở San Francisco, tác giả của 2 sách dạy nấu ăn, Vietnamese Home Cooking và The Slanted Door: Modern Vietnamese Food; cả 2 cuốn sách đều nhận giải thưởng cao quý về ẩm thực. **Tâm Phan**, chủ nhân nhà hàng Bon Appetit, Miami, nhận giải thưởng Michelin 2024 Young Chef Award...

*** Về Thời Trang:**

Jonas Bevacqua: Đây là nhà thiết kế thời trang người Mỹ gốc Việt, đồng sáng tạo ra Urbanwear LRG. **Michelle Phan**: Youtuber nổi tiếng về lĩnh vực làm đẹp.

Những vận động viên thể thao.

Điều đáng khâm phục, không những vì hình dáng kích thước khiêm tốn của người Việt, mà còn ở chỗ đại đa số những vận động viên đều có căn bản học vấn trình độ đại học. Họ đã có mặt hầu hết trong các bộ môn thể thao, thi đấu trong các nước mình đang định cư hay trên thế giới, ngay cả trong những Thế Vận Hội. Họ đã cống hiến tài năng của mình cho đất nước tự do mình đang là con dân. Và họ cũng là niềm hãnh diện của đất nước đang cưu mang họ và gia đình

Xin đơn cử: **Marcel Nguyễn**, mang về 2 huy chương Bạc đầu tiên cho nước Đức trong 76 năm về thể dục dụng cụ tại Olympics 2012, Anh Quốc. **Jacklyn Luu**, mang về huy chương Bạc đầu tiên cho đội Hoa Kỳ sau 20 năm tranh tuyển về môn bơi lội nghệ thuật tại Olympics 2024 Paris. **Nam Nguyễn**, Canada, huy chương Vàng giải thiếu niên trượt băng 2013. **Carol Huynh**, mang lại cho Canada huy chương Đồng về môn vật tự do ở Olympics 2012 Anh Quốc, và huy chương Vàng tại Olympics Bắc Kinh 2008. **Catherine Mailan Fox**, 2 huy chương Vàng ở môn bơi lội 400 mét tiếp sức và 400 mét hỗn hợp cá nhân cho Hoa Kỳ trong Olympics Atlanta 1996. Thiếu niên **Nguyễn Thái Đại Văn** đoạt huy chương Vàng về môn Cờ Vua cho nước Tiệp trong giải vô địch Âu Châu 2010. **Howard Bach**, đem lại huy chương Vàng đầu tiên cho Hoa Kỳ trong giải vô địch Cầu Lông đôi nam thế giới 2005. **Nhật Nguyễn**, mang về huy chương Vàng đơn nam và huy chương Đồng đôi Nam giải vô địch Cầu Lông Âu Châu 2016 cho nước Ireland. Đồng thời, người chị của Nhật là cô **Thắm Nguyễn Gough**, đem về huy chương Đồng, cũng lần đầu tiên cho nước Ireland trong tranh giải Cử Tạ Âu Châu 2023. **Hoàng Thanh Trang**, kỳ thủ Cờ Vua, đem về huy chương Vàng đầu tiên cho nước Hungary trong giải đấu Cờ Vua Âu Châu 2000 và 2013. Võ Sĩ **Cung Lê**, vô địch thế giới 3 lần trong các môn Kick Boxing, Mixed Martial Arts, Muay Thái; cái hay nhất của người võ sĩ nạy là, ngoài nhiều chiến thắng trên võ đài, anh luôn mang hình quốc kỳ VNCH trên võ phục của anh, anh cho biết *“anh không quên nguồn gốc của mình, anh nghĩ mình không phải đấu riêng cho cá nhân mà cho cộng đồng người Việt tại Mỹ và tại Hải Ngoại”*. Đáng khâm phục. Ngoài ra, còn biết bao nhiêu vận động viên gốc Việt tiếng tăm định cư tại những nước tự do, trong các bộ môn thể thao như bóng đá Mỹ, túc cầu, Tennis, Golf, điền kinh, bơi lội...

Trong sự thành hình và thành công của người Việt tại các nước tự do và dân chủ mang theo những hệ lụy ắt có, như va chạm trong gia đình giữa cha mẹ với quan niệm cũ, thành kiến không muốn chấp nhận sự đổi mới, với con cái và giới trẻ có quan niệm rộng rãi hơn qua giáo dục và xã hội tự do bên ngoài; người mẹ, người vợ bùng ra làm việc, đôi khi còn có lương bổng cao hơn chồng mình, nên dễ có những bất hòa có thể đưa đến đổ vỡ, vì quan niệm xưa hiện tượng chồng chúa vợ tôi. Những thách thức ấy có vẻ như càng ngày càng ít dần, vì sự hiểu biết về pháp lý rõ hơn, về sự chi phối tôn giáo trên đời sống gia đình cũng tốt đẹp hơn, khiến đời sống tinh thần tốt lành hơn.

Người Việt tại Hải Ngoại vẫn luôn nặng lòng với tình gia đình, không nề hà dành dụm ngay từ thuở còn hàn vi, gởi tiền về cho cha mẹ anh chị em còn sống trên quê hương. Ngoài ra, họ thường tiếp tay với những hội từ thiện tư nhân hay tôn giáo, các hội ái hữu, chính trị hay quân nhân, giúp đỡ những nạn nhân thiên tai, người nghèo khó, các trẻ em khuyết tật, trẻ mồ côi, các sinh viên giỏi và nhất là các thương phế binh VNCH, như chương trình *“Cám Ơn Anh, Người TPB VNCH”* – do hội TPB/ Cô Nhi Quà Phụ VNCH do Nữ Trung tá Nguyễn Thị Hạnh Nhơn cùng các cựu tù HO thành lập, với MC Nam Lộc. Sự giúp đỡ thiết thực thiện tâm ấy không phải từ lời kêu gọi *“chùm khế ngọt”* hay *“khúc ruột ngàn dặm”* của chính quyền CS mà trước đây có thời gian xem cộng đồng người Việt hải ngoại là những phần tử phản động, là thứ Việt Gian, ăn bám thực dân đế quốc. Người Hải Ngoại giúp từ thiện vì truyền thống nhân bản của người Miền Nam Việt Nam.

Trong chiều hướng này, xin được nhắc lại, trước những hình ảnh đau thương, khốn cùng của các thuyền nhân trong cuối thập niên 70 và 80, từ Pháp, Úc, Canada và Hoa Kỳ, các tổ chức tư nhân, các bác sĩ ngoại quốc và Việt Nam, trong đó có quý Bs Nguyễn Ngọc Kỳ, tham dự 7 chuyến liên tiếp trong 7 năm, và quý Bs Lê Văn Châu, Nguyễn Thượng Vũ, Đường Thiện Đồng, Đinh Xuân Anh Tuấn, tiếp tục mỗi người một

chuyến, đã lần lượt tổ chức các chuyến ra khơi cứu người vượt biển. Phong trào này đã tạo ra nhiều hy vọng và đã cứu được hàng ngàn thuyền nhân trên Biển Đông. Bs Tôn Thất Sơn được tàu Na Uy vớt nhưng cũng tình nguyện ở 7 tháng trên tàu giúp những người vượt biển khác.

Trong cơ quan thiện nguyện phi lợi nhuận International Medical Corps với ngân sách lên đến 450 triệu Đô hàng năm, Giám đốc điều hành COO từ nhiều năm qua là ông Lưu Kỳ. Ông Kỳ là con trai của OB Lưu Nguyễn Đạt, Ls, văn sĩ, thi sĩ, Ph.D French Litterature ĐH Michigan State, và Master of Comparative Law của ĐH Howard.

Ngoài ra, tại hải ngoại cũng có vô số cá nhân, hội đoàn mở ra những quỹ từ thiện lớn nhỏ giúp cho các trường đại học, các sinh viên hiếu học tại nước sở tại. Như Foundation Long Nguyễn & Kimmy Dương, thường xuyên giúp đỡ các đại học trong TB Virginia, cùng các sinh viên trong nhiều năm qua, và trợ cấp 3 học bổng toàn phần cho các em từ VN được các trường ĐH Hoa Kỳ nhận vào học. Vừa qua, Kimmy Dương & Long Nguyen foundation tặng 10 triệu Đô cho ĐH George Mason, trong khi năm trước đã tặng ĐH này 2 triệu Đô, giúp cho ĐH Mason thành lập trung tâm điện toán mang tên Kimmy Dương & Long Nguyen.

Ngay cả một hội ái hữu nhỏ, như hội Y Khoa Huế Hải Ngoại với chưa đến 300 thành viên, cũng đã đóng góp \$247, 885.00 kể từ năm 2005, cho các nạn nhân thiên tai trong nước Mỹ và trên thế giới, kể cả VN, giúp các cơ sở y tế trong dịch COVID, giúp các TPB VNCH tại quê nhà (qua chương trình Cám Ơn Anh của ông Nam Lộc), và cả các Veterans Mỹ, giúp đỡ các đồng môn tại Hoa Kỳ lẫn ở quê nhà với hoàn cảnh khó khăn. Đó là chưa kể quỹ tư nhân của Bs Bùi Văn Minh, FACC (Fellow of American College of Cardiology), giúp cho những sinh viên nghèo học giỏi của trường ĐH YKH tại quê nhà lên đến \$30,000.00 mỗi hè, từ hơn 10 năm qua, cũng như Bs Minh đã tạo điều kiện huấn luyện hơn cả chục bs xuất thân trường Y Huế sang Mỹ học thêm chuyên môn Điện Sinh Lý; hay Bs Nguyễn Ngọc Thạch, FACC, từng lo chỗ ăn ở và diu dắt tận tình nhiều đàn em YKH vào externship rồi từ đó vào chương trình residency tại Mỹ để trở thành bác sĩ hành nghề YK tại Mỹ. Và Bs/Nha sĩ Lý Văn Kim, giúp đỡ nhiều gia đình các nạn nhân sau vụ 9/11 tại New York, là người đã từng tặng 8 ngàn Đô cho vụ 81 tử sĩ Nhảy Dù, và lập quỹ giúp đỡ các cô nhi quả phụ, quỹ chôn cất các thai nhi bị phá, trùng tu chùa và nhà thờ tại quê nhà...

Cũng không quên nhắc đến các công tác thiện nguyện của các nhóm Bs tốt nghiệp từ trường YK Huế, như Bs Tôn Thất Hứa với phái đoàn YK từ Đức, và foundation Trần Tiến với các Bs Trần Tiến Sum (RIP), Trần Tiến Lương Hoa, Trần Tiến Ngạc, Võ Đại Lợi, hàng năm từ Mỹ, về giúp cho các bệnh nhân cần giải phẫu tái tạo răng hàm mặt và phồng tại Huế và các vùng phụ cận. Cũng nhờ vậy mà chính quyền địa phương đã đặt tên Cù Trần Tiến Thành cho một con đường tại làng Minh Hương, Thừa Thiên. Hay nhóm thiện nguyện The Compassion Flower do nàng dâu Tiến Sĩ Nguyễn Thị Bích Ngọc, thành lập một mạng lưới hiệu quả, thường xuyên giúp đỡ các gia đình TPB, những người mù, nghèo khổ, nạn nhân thiên tai, và giúp phương tiện cho các trẻ em thiếu học ở những vùng núi non xa xôi tại Thừa Thiên.

Ngoài ra, còn phải hoan hô Bs Lê Quang Tiến, Chủ Tịch Ban Chấp Hành Trung Ương Gia Đình Mũ Đỏ, đồng thời là một thành viên Hội Ái Hữu YK Huế Hải Ngoại và của Hội Y Sĩ Việt Nam tại Canada, đứng ra tổ chức ngày TPB tại Montreal từ mấy chục năm qua, đã quyên góp trên 1 triệu 2 trăm ngàn Đô cho các TPB tại quê nhà.

Qua những gặp gỡ, họp mặt, hội ngộ, đại hội, những buổi thuyết trình, những hội thảo chuyên nghiệp; hay qua những liên lạc trên các diễn đàn online, utube /utubers, facetime, những blogs, như: longhovichong.blogspot.com, nguoiphuongnam52.blogspot.com (cả 2 diễn đàn từ Úc Châu), những nối kết trên mạng, hội chợ, hoạt động cộng đồng... người Việt hải ngoại trở thành một khối di dân có tầm vóc đáng nể, đóng góp lớn lao cho sự thịnh vượng chung của nước mình đang định cư.

Xin đơn cử trường hợp của một tộc trưởng đại gia đình danh giá họ Tô, gốc Quảng Trị, với 11 con + 6 rể + 5 dâu, gồm có 2 nha sĩ, 13 kỹ sư điện và điện toán, 5 bác sĩ, trong đó có Bs Bùi Xuân Định, thành viên Hội YKH Hải Ngoại, và Bs Diệc Kiến Quân, thành viên Hội YKH Hải Ngoại và của Hội Y Sĩ VN Canada; thế hệ cháu với 29 cháu nội ngoại + 4 cháu rể và 5 cháu dâu, trong đó có 19 bác sĩ, 3 nha sĩ, 1 giáo viên, 2 kỹ sư, 1 optometrist, và nhiều cháu nhỏ đang trình độ đại học hay trung học; thế hệ cháu: 18. Thật là đại phước khi Cụ Bà Patriach họ Tô vẫn đang sống khỏe mạnh và minh mẫn ở tuổi 96.

Danh sách thành công của những người Việt ở trên chỉ là một phần nhỏ trong bức tranh đa dạng, đa sắc của cộng đồng người Việt. Họ đã minh chứng cho tinh thần quyết tâm, ý chí, sự hiếu học và siêng năng cùng khả năng vươn lên và thích nghi phi thường. Hành trình chinh phục “Giấc Mơ Mỹ” của người Việt đã, đang và sẽ tiếp diễn qua những mẫu chuyện truyền cảm hứng cho các thế hệ mai sau. Cờ Vàng Ba Sọc Đỏ luôn tung bay trong các thị xã có nhiều cư dân người Việt, trong các diễn hành chung của những ngày lễ lớn và trong lòng nhiều thế hệ tương lai.

Theo thống kê mới nhất của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, dân số người Mỹ gốc Việt sẽ đạt 2,995,265 người trong năm 2025. Với hệ thống an sinh xã hội tốt, y tế và giáo dục phát triển, nhiều cơ hội trong công ăn việc làm, cộng đồng người Việt sẽ lớn mạnh hơn trong tương lai. Thành công và giàu có không sai, nhưng chúng không định nghĩa con người chúng ta. Quan trọng nhất là đừng quên cội nguồn.

Ước mong người Việt chúng ta, dù định cư ở nước nào trong thế giới tự do, cùng học và hành một câu đơn giản “DO THE RIGHT THING”.

BS Vĩnh Chánh

Tháng 7, 2025